

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 17. Tertius labor. Expoliendus est homo in ordine ad proximum, idq[ue]
eleemosynis, quibus in cælo tbesaurizatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

37. s. A. suo sancti reuertuntur, pendunt, quam felici-
 ter eis opus hoc successerit, quod egerant, exsur-
 git illico in eorum cordibus affectus, nescio quis,
 Ezech. & vane gloria, cum magna complacentia fructus
 illius, quem messuerant, accurrat pariter feruens
 desisterum, ut totus eis orbis propter hoc con-
 gratuletur. *Complacere sibi in miraculis gratu-
 labundi*, ait D. Cyrtian. Qui id non aduerentes,
 illi frænum laxabant, eo modo, ut necesse fuerit
 Christum illos reprimere, redarguendo, & exem-
 plum proponendo casus ac perditionis supremi
 Angeli, quem similis inanis sui complacentia
 mutauit ex nobilissima creatura in dæmonem
 maximè abominabilem, eumque calis exturba-
 uit: *Videbam Satanam sicut fulgur &c. Repressa
 est* (dicente D. Cyrtian) *intra panem Domino sim-
 plicitatis eorum presumptio.*

Hoc contigit illis discipulis. Quis est, qui
 idem non pariat? Communiter euenit, quod
 eo momento, quo opus aliquod excellens ad Dei
 gloriam ordinatur, statim homo sentiat in se
 eiusdem magnam complacentiam, cuius in pe-
 store gloriola quædam oriatur, desiderium in-
 flammetur, & exurgat cupiditas, ut omnes id vi-
 deant, magni faciant, & auctorem collaudent.
 Oritur tibi (ait Or. gen. hoc desiderium & vane
 gloriæ cupiditas in occursum, post opus
 pium ac bonum, quod fecisti. Sicut Duci Iephie
 unica occurrit filia, tota festiua præ gaudio, &
 signis congratulationis, quando eruento prælo
 dem. Etis hostibus, insigni victoriâ claus pater
 domû remeant. Q. iâdo tibi tunc occurrit, occide
 illam, ut Iephie filiam, sanctæ intentionis cultor,
 soli Deo illud offerendo, ut declarauimus. Viue
 sollicitus, conseruans in oculis Dei illud quod
 pro eo agere incepisti, præcauens ne oculos tuos
 declines ad oculos hominum, ut docuit Moyses,
 erigens manus suas, & sursum claras vi magnâ
 detinens, ut de hostibus victoriam reportaret.
 Vide eosdem T. act. ubi valde fusè egimus de iis
 quæ ad hanc rem spectant.

§. 17. Tertius labor. Exponendus est homo in
 ordine ad proximum, id est, elemosynæ, qui
 in calo thesaurizat.

37. R. Elat pars vltima, eaque tertia, postquam
 lapis denuò dolari debet, idque quâ parte
 respicit proximum. Nascimur omnes pro-
 priis nostris commodis inclinati, ut non solum
 velimus nobis id quod nostrum est, sed insuper
 adhuc riget in nobis auaritiâ, quâ manum mit-

tamus ad aliena. Tam longè ab hoc oportet re-
 distare (monet Christus) ut iniuriam proximo
 non irrogare præsumas, ei quod suum est, adi-
 mendo, quin potiùs, dum videris eum premi ne-
 cessitate, & de tuo succurras, dans ei elemosy-
 nam, & adiuuans eius inopiam.

Hoc tertium est, quod nobis Christus in hoc
 Euangelio decernit, dare pauperibus elemosy-
 nam. Ita intelligunt D. Chrysof. & D. Petrus a Ho. 27.
 Chrysol. & D. August. & optimè ad rem pro-
 bat D. Basil. d. Aduerte, quæso te, artificium
 Christi Saluatoris, ut elemosynam des libenter, &
 hilariter, non tibi dicit absolūtè, ut des bona
 tua alteri, sed eorum tibi diuitem thesaurum con-
 greges in caelestibus: *Nolite thesaurizare vobis
 thesauros in terra, ubi arugo &c. Thesaurizate
 autem vobis thesauros in calo.* Nolite facere sat-
 cinas de thesauris vestris, neque illos colligatis,
 ut in terra dimittatis; mille namque substabunt
 periculis, hinc ne tinea contumpanitur, inde ne
 ærugine pereant, aut à latronibus auferantur.
 Facite thesaurum vestrorum cistam, cælum, Eleemo-
 sylasque ibidem recondite: illic enim eos non
 absumet tinea, rubigo non exedet, nec diripient
 latrones: est enim ab his omnibus liberum. Et
 cum ibidem habueritis bona vestra, eritis & vos
 pariter illis: res est enim notissima, quod quis-
 que illic habeat cor & animam, ubi habet &
 thesauros.

Mille rationes offeruntur, quibus ad elemo-
 synam obligamur (quas alias declarauimus.)
 Hanc solummodo volo expendere, quam Chri-
 stus nobis indicat, dom ait, dare elemosynam,
 ita edere ad emolumentum nostrum: ut non
 solum nos perdamus ea quæ largimur, sed po-
 tiùs ea nobis in calo reddamus securiora. Ut
 nobis Christus vitam inspirat, id agit quod olim
 Elia fecit, ut puerum mortuum suscitaret: quid
 egit? coniecit oculos oculos, & suos posuit su-
 per oculos pueri, & eo modo illuminauit, & vi-
 tam dedit. Oculos hominis, & id quod maximè
 attendit, hoc dixero esse, quomodo possit diui-
 tias congregare, thesauros congregare, augere, cu-
 stodiare, ut dum voluerit, eis uti possit. Super
 istos Christus suos ponit quoque oculos: &
 ait: ego idem tecum pretendo, ut multum di-
 uites sis, diuitias tuas certo loco seruatas habeas,
 securas & omni periculo liberas. Et ita statuit,
 ut eas in terra non dimittas: subiacent enim
 illic plurimis periculis. Verùm ubi ab omni pe-
 riculo sint liberae, hoc est in calo.

Theaurizate vobis &c. Notate, diuites (ait *Vide tract.
 D. August.*) verba hæc. Non vult Deus bona tua
 ubi arugo &c.

In 1. f. 48. tibi perire, sed accrescere, & loco reponi securio. Et hoc tecum agit, quod fidelis quispiam amicus posset agere, qui domum tuam ingrediens, videntique te habere triticum in vitæ tuæ alimentum, sed repositum loco humili, maddido & pleno cucullionibus, vbi facile corrumpatur, tibi diceret: Amice, attende tibi, quod si eo loco triticum reliqueris, totum consumetur, & vermes corrodent, transfer in altius cubiculum versus austrum, siccum, bene purgatum, vbi illud conferues, quando tempus tibi necessarium fuerit: Noluit Deus (ait) ne perdas diuitias tuas, sed ut locum illis mutes consilium dedit &c. Addit D. Petr. Chryl. Quid tam paternum, tam prouidum de charitate consilium? Nihil tibi perire vult, qui tua in thesauris caelestibus vult reponi. Quam securus dormit, qui Deum suorum meruit habere custodem? Quam nescit curas, quam deponit angores? quam non est anxius, quam seruorum caret fastu, qui sua Patri caelesti seruanda committit?

Similitudo,

D. Avg. Tom. 3. c. 10.

Serm. 7.

Serm. de laud. Mo. uach.

Similitudo,

Similitudo,

Job. 14. 6.

III. Similitudo, Quale beneficium (teste D. Chrylost.) faceret operatio auaro qui ei campum indicaret, vbi neque arando, neque rigando absque lapidum, vel nebularum, vel animalium villo periculo spargere posset semen suum, securus de messe, & quod plusquam centum pro vno colligeret: Hoc Christus agit, hunc agrum tibi inligit, vbi multiplici seruore triticum tuum semines. Felix est auer pauperum. Addit idem Doctor aliud simile, suo conformiter ingenio. Si in pago quodam habitares, diuitis abundans, certoque, scires infra paucos dies te illinc eiciendum, & dum migras, omnia quæ possides, tibi ab aliis auferenda, qui te cogere ibidem omnia relinquere, sic vt nec vel aciculam tecum auferre liceret, & deducerent in alium locum, & regionem, in qua nihil inuenias præter id, quod ex eo pago illuc transmises. Quantum ille tibi præstaret beneficium, qui tibi modum suggereret, quo quidquid ibidem possides in aliam transferas regionem & securum redderet te ibidem conseruatum, ac multiplicatum totum, cum illuc intraueris, repositum? Quam non sollicitus es, illic, quidquid haberes transferendi, nihil omittens omnino? Insuper refert proficuum illud consilium olim à Tobia filio, nepotibusque suis aptè propositum. Vt peregrini habitabant hi in ciuitate Ninive, vbi multas sibi diuitias congregauerant. Sciebat autem vir hic pius diuinâ doctus reuelatione, infra paucos dies maledictam illam ciuitatem funditus euerterendam omnesque eorum diuitias certo perendas. Vocat ad se vir grandævus filium suum ac nepotes morti iam proximus; Hæc enim illa

hora est, quæ dantur & consilia certiora, & veritates iudicantur puriores: atque: Filij mei charissimi, estis hic vt adueniat, notum sit vobis, breui ciuitatem hanc penitus eradicantem, omniaque quæ hic possederitis, demolienda, atque dissipanda. Educet Deus vos hinc, adducetque in Hierusalem vestrum natale solum. Hoc vobis curandum, hic non figatis sedem aut diutius hæreatis, quin potius omnia vestra sic componite, vt ea in Hierusalem transmittatis, vbi deinceps vestrum erit fixumque, domicilium. Propterea interius Ninive &c. Audite ergo filij patrem vestrum &c. Nolite morari hic &c.

Hoc idem Christus nobis, vt patet optimis & fidelissimis amicis consulti, videt nos in hoc mundo (qui, vt dixit D. Petr. consummandus est, est, & cuncta quæ in eo fuerint.) Nouit etiam, quod, quanta vos, diuites, hic possederitis, sint in hoc mundo relinquenda, vt ne pilum quidem permissum cuiquam sit hinc auferre, & secum conferre. Diuis cum interierit, non sumet omnia. Nihil licebit in discessu auferre, nec crumenam aureis ducatis grauidam, nec argentea sermilla, nec tapetes pretiosos. Repone ergo illa loco securioris, & præmitte in illam regionem in quam tendis peruenire, caelestem (inquam) Hierusalem: illic thesauros tuos transmittite. Thesaurizate vobis thesauros in celo. Quia verò videtur (ait D. Basil.) quod Christus vos anxios videat, & dubios, quæ ratione has opes possitis transferre, quis eas portet, quis illuc scandat? & quasi interrogantes, id quod tam difficile erat sapientissimo Salomoni: Quis ascendis in celum. Idem Christus id vobis exponit, dum ait, pauperes eos esse, qui cunctis vestras opes eò transportent, & hoc ipsum vult alio loco intimare, dum declarat, id quod hic dixerat: Date elemosynam. Facite vobis sacculos, qui non veterascant, thesaurum non deficientem in celis. Date elemosynam, vestras reponite diuitias inter manus pauperum, eas hi in celum transportabunt.

Ita hoc exponunt D. Basil. & D. Chrylost. & D. Gregor. e. Quinimo & in praxi voluit Christus illud indicare, sed non intelligebatur vt narrat Euangelista. Accedit Adolescens dives vt nardet, Christum interrogat: Magister bone, quid faciendo vitam æternam possidebo? Ait illi Iesus: Serua mandata. Replicat ille: Hæc omnia custodius, & inuenture meæ. Volo autem salutem anime meæ reddere securiorem, & ulterius proficere. Respondet Christus: si hoc intendis: Vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in celo. Hæc audiens adolescens abiit.

ditatus est, Christum velle, vt omnia sua perderet, & illis orbatus pauper remaneret, & omnium in dignis, hinc contristatus est valde, & totus melancholicus, terga vertit & abiit. O stultice, clamat D. Basil. ad vltima verba non attendisti, sicut ad prima. An non capis, quod ipse tibi minime dixerit, da pauperibus bona tua, vt ea perdas, sed potius vt ea conserues securius, & habeas ditissimum thesaurum in caelis asseruatum: Et habebis thesaurum in caelo. Vide modum, quam male intelligas (ait D. Basil.) id quod tibi dixit, vade opes tuas da pauperibus: sonat enim tibi, quod velit datum a te pauperibus, perditum iri. Certè hinc parum liquet vna fides tua, quam si haberes, cognolesceres clarissimè, id quod tibi Christus conuulit, non malè impendi, quod pauperi tribuis, sed illud tibi reddi securius. Certò denique scias, id tibi solummodo remansurum, quod pauperi fueris largitus, reliquum verò tibi non proderit, sed filius tuis, aut here libas, aut latronibus.

leuat eius inopiam? id quod dar, an non cedit in beneficium eius, cuius occurrit indigentia? Equidem, verumtamen eo ipso magis cedit in beneficium tuum, quod si pauperi dedisti, quo corporalis eius paupertas subleuetur, thesaurizas animæ tuæ thesauros æternos & inextimabiles & necessitati animæ tuæ spiritali remedia concilias: cum elemosyna maxime ad hoc conducatur.

§. 18. Posuit Deus pauperes in vellores ditibus. Dixit hoc S. Franciscus, quod & Sancti agouerunt.

EX hac doctrina colligunt SS. Basil. a D. 39 Chrysol. b D. August. e D. Petr. Chrysol. a Hom. 6. Rationem cur Deus pauperes, & quidem in hoc mundo posuerit Aduertit Theodoret. e b Hom. 27. fuisse quosdam infideles, qui crederent Deum non habere providentiam, nec regimen huius mundi: si enim hoc esset, quomodo posset fieri, id quod passim videmus, aliquos ita diuitis onustos, vt eas ferre non possint, alios verò adeo omnium inopes, vt quod ori apponant, non habeant. Deus iustus est, & iustitia seruat æqualitatem. Quis ergo credat tertæ rectorem, vbi tantus est iustitiæ defectus? O stulti, quam ignorantes! Potius hoc optimo conuenit mundi regimini, & Deus ipse est, qui in illo diuites creat & pauperes. Ita restatue Spiritus S. Diues & pauper obuiauerunt sibi. & vtriusque operator est Dominus.

Posuit pauperes, vt diuitibus obuiarent. Poterat equidem facere, vt omnes diuites fuissetis, vel qui iam pauperes creabar, potens erat illos alere sine diuitum auxilio, sicut Israelitas in deserto obuiant manna; ministerio Angelorum, & Eliam per coruorum: habet enim manus adeo rebus omnibus plenas, vt illas aperiendo, impleat omne animal benedictione. Verum enim verò voluit, vt pauperes ad diuites recurrerent, ad vltimum sibi quotidianum conquirendum, & illis obuiarent ad eorum utilitatem: quâ ratione Deus magis in hoc prouidit diuitibus (teste D. Chrysol.) quam pauperibus: Magis propter diuites, quam propter elemosinantes. Volebat enim diuitibus procurare vellores, vt haberent quibus suas opes, & thesauros ad caelum transmitterent. Quid cogitas (petit D. Petr. Chrysol.) esse pauperes? Vellores thesaurum. Tom 10. rorum tuorum in caelum: quos D. August. nomi- nat Laturarios, id est, portatores siue vellores. de temp. Quando Princeps migrare debet de loco in locum, quid ageret si non haberet muliones, ve Pauperes & Acres, sunt pos-

Hanc rationem (dicit D. August.) voluit D. Paul. proponere discipulo suo Timotheo, quando ei mandauit, vt cum rigore diuitibus præcipere, vt darent elemosynas, & ex bonis suis diuiderent pauperibus hilariter & libenter, nullam opponentes difficultatem, nec trahentes moram, sed largâ, celeri, leuique manu exporrigerent. Diuitibus huius seculi præcipe &c. facile tribuere communicare. O Apostole Sande, quid vis, vt illud cum rigore præcipiatur? Contentus essem, quod me rogante, & ab ipsis genibus flexis pauperibus me dicantibus, darent elemosynam. Quid vt eis hoc præcipiam? Amplius, an præcipis, vt ipsi succurrant, dent elemosynam, bona sua disperant hilariter, statim & leuiter manu? Sufficeret mihi, si facerent etiam malâ voluntate, & vi quâdam ad hoc coacti.

Nequaquam, replicat D. Paul. quinimò volo, sit illud, quod iniungo. At quomodo hoc exequar? Expone illis Euangelicam veritatem, quod id, quod pauperibus largiuntur, xenodochiis, viduis, captiuis, sibi in commo-lum cogent, & illo modico, quod indigentibus distribuunt, securum sibi cumulent thesaurum firmatum & bene fundatum: proinde sicut ipsis præcipis, vt sibi prospiciant, ita & eis iniungas, vt pauperibus prospiciant, & hoc est sibi prospicere. Thesaurizare sibi fundamentum bonum in futurum. Perpende illud ibi saurizare sibi. Videtur Christus in memoriam reuocare id, quod Spiritus sanctus dixit. Benefacit animæ suæ vir misericors: qui dat elemosynam, sibi & animæ suæ benefacit. Sed quomodo non benefacit pauperi? non sub-